

DEEL II Utrecht Strategie Europa 2012-2015

Foto: Merijn van der Vliet

Provincie Utrecht: 'Focus, Vertrouwen en Oplossingsgericht'

1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij het Europees beleid van de provincie Utrecht, gebaseerd op het coalitieprogramma dat na de Statenverkiezingen in maart 2011 werd vastgesteld. In het Coalitieakkoord 2011-2015 wordt Europa "niet beschouwd als apart beleidsveld, maar vormt een integraal onderdeel van de kerntaken".

"Voor de provincie is Europa een partner die steeds belangrijker wordt, zowel voor beleid, samenwerking, als middelen. Wij gaan de provincie Utrecht actief profileren, met als doel de mogelijkheden en kansen die Europa biedt te benutten. Dit doen wij zoveel mogelijk samen en in afstemming met de overige Randstadprovincies; dat maakt Utrecht sterker in Europa. Ook zoeken wij hier aansluiting bij het Comité van de Regio's.

Wij gaan deelnemen aan Europese netwerken met doelstellingen die van belang zijn voor onze kerntaken. Tevens willen wij de subsidiemogelijkheden die Europa biedt zo optimaal mogelijk benutten en samen met het bedrijfsleven en de kenniscentra naar de provincie Utrecht halen."

De komende jaren staat er veel op de Brusselse agenda: een herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, onderhandelingen over een nieuw cohesiebeleid en een nieuwe meerjarenbegroting na 2013, alsmede de herziening van een aantal zeer belangrijke milieuriichtlijnen. Allemaal zaken die de provincies raken en waar het zaak is om actief de nodige inzet te plegen, ook in Randstad- en IPO-verband.

2. Ambitie Europastrategie 2012-2015

Onze ambitie is dat Europa maximaal bijdraagt aan de realisatie van onze provinciale doelen. Dit doen we met een strategie van 'halen en brengen'. We willen zowel de kansen uit Europa optimaal benutten ('halen'), als ook een optimale bijdrage leveren aan Europa ('brengen').

De Europastrategie 2008-2011 was gericht op verankering van Europa in de organisatie. Deze collegeperiode werken we verder aan de inhoudelijke inbedding van Europa in de diverse beleidsterreinen. Per werkveld wordt daarom in deze strategie de Europese dimensie in beeld gebracht. Met een gedegen Europastrategie blijft de provincie Utrecht zowel Europaproof als Europawise.

Onze ambities voor de huidige collegeperiode zijn:

- We streven er naar zoveel mogelijk Europese fondsen aan te trekken, in samenwerking met onze strategische partners;
- We spelen een actieve rol in Europese netwerken die bijdragen aan de realisering van onze kerntaken leveren (halen en brengen van kennis);
- We beïnvloeden nieuwe EU-regelgeving op basis van de keuzes in het Coalitieakkoord. We kijken hoe Europa optimaal kan bijdragen aan onze eigen doelen (lobby) door formulering van een beperkt aantal specifieke Utrechtse prioriteiten:
 - Utrecht als Europees knooppunt van kennis en innovatie;
 - Utrecht als Europese regio met stedelijke opgaven en een vitaal platteland;
 - Utrecht als Culturele Hoofdstad 2018;
- We positioneren Utrecht op basis van de prioriteiten van het Coalitieakkoord en deze Europastrategie richting Europa;
- We voldoen aan de wettelijke taken die vanuit Europa op ons afkomen (implementatie EU-richtlijnen) en zorgen dat we ook in de toekomst aan die wettelijke taken kunnen voldoen (Europaproof).

Hieronder worden de specifieke Utrechtse prioriteiten nader toegelicht.

Utrecht als Europees knooppunt voor kennis en innovatie

We ontwikkelen een regionale innovatiestrategie voor slimme specialisatie (Smart Specialization Strategy/S3) voor de inzet van Europese fondsen ter bevordering van de regionale innovatie in Utrecht. Samen met partners van het convenant 'Utrecht knooppunt voor kennis en cultuur' en met de gemeente Amersfoort en het bedrijfsleven zetten we in op het ontwikkelen van een regionale innovatiestrategie met als speerpunten life sciences, creatieve industrie, energie en duurzaamheidseconomie (incl. KIC). Hiermee zijn we al een eind op weg door de Economische Visie 2020. Deze wordt benut als input voor een dergelijke strategie in Randstadverband (P4/G4);

- We profileren de provincie Utrecht als een kennisregio die sterk is in het brengen van innovatieve toepassingen naar de markt/gebruiker. Utrecht is daarbij deel van een groter verband (Randstad) waarin kenniseconomie sterk ontwikkeld is en veel aan valorisatie gedaan wordt. Bijvoorbeeld door middel van het Utrecht Valorisation Center, waar educatie en training van startende ondernemers, kennisoverdracht van onderzoek naar bedrijfsleven en start-up support centraal staan. Of in een incubator als de Game Company Incubator, waarbinnen de Dutch Game Garden startende ondernemers met advies, hulp bij het vinden van financiering en betaalbare kantoorruimte terzijde staat; Vanaf 2014 start een nieuwe periode van Europese structuurfondsen. Wij zetten in op het behoud van de structuurfondsen (EFRO) voor de Nederlandse regio's;
- Via het netwerk ERRIN blijven we kennis en ervaring uitwisselen over innovatie en zetten we in op de ontwikkeling van Europese projecten.
- Via het lidmaatschap van ClimateKIC ondersteunen we kennisvalorisatie en regionale economische ontwikkeling door goede samenwerking in de regio tussen bedrijfsleven, kenniscentra en de overheid: de triple helix. Met een gezamenlijke inzet zorgen deze partijen voor een goed vestigingsklimaat en een concurrerende positie in binnen- en buitenland." Door van het ClimateKIC een succes te maken is nog betere profilering van Utrecht in Europa mogelijk. Kennisuitwisseling met andere regio's doen we via onder meer de RIC-regio's (Regional Innovation and Implementation Community) binnen ClimateKIC.

Beoogd resultaat: we hebben in 2012 een regionale innovatiestrategie en kunnen vanaf 2014 hiermee aan de slag in een nieuwe periode van structuurfondsen, waarmee we een bijdrage leveren aan de Economische visie 2020.

Utrecht als Europese regio met stedelijke opgaven en een vitaal platteland

We zetten in op binnenstedelijke ontwikkeling en versterking van de kwaliteit van het landelijk gebied in de Ruimtelijke Structuurvisie, in samenhang met bijv. de energietransitie en we benutten de Europese kennis en fondsen hiervoor. We zetten ook in op het behoud en de verdere ontwikkeling van het landschap en landbouw als belangrijke drager voor het agrarische cultuurlandschap (incl. Natura2000, EHS, Agenda Vitaal Platteland en biodiversiteit);

- De provincie Utrecht richt zich sterk op een binnenstedelijke opgave/transitie. Het delen van ervaringen met andere regio's levert hier een bijdrage aan;
- We houden de benodigde kennis van regelgeving up-to-date en verkrijgen kennis van de kennisinstellingen en uit regio's met vergelijkbare ruimtelijke opgaven;
- Waar mogelijk zetten we in op Europese subsidies om deze doelen te bereiken;
- Het is een prioriteit in het Coalitieakkoord om de landbouw als belangrijke beheerder van het landelijk gebied blijvend toekomstperspectief te bieden. Daaruit volgt de ambitie om geld uit de Europese fondsen voor landbouw en plattelandontwikkeling optimaal te benutten ter ondersteuning van een vitale Utrechtse landbouw en een duurzaam beheer van het landelijk gebied. We ontwikkelen voldoende projecten om het beschikbare Europese

geld voor het lopende Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP) 2007-2013 volledig te benutten en voldoende cofinanciering uit eigen middelen en bij andere overheden beschikbaar te krijgen;

- Daarnaast lobbyen we om voor de komende POP-periode (2014-2020) voldoende geld uit de Europese fondsen te verkrijgen, voor ondersteuning van een vitale landbouw en een duurzaam beheer van het landelijk gebied. Aandachtspunten daarbij zijn dat de Europese steun ingezet kan worden voor ondersteuning van boeren in landbouwgebieden met beperkingen zoals de natte delen van het veenweidegebied, het belonen van groen/blauwe diensten en verbreding van de plattelandseconomie (LEADER);
- Het behoud van diversiteit aan mooie landschappen en beleefbare natuur is eveneens een prioriteit in het Coalitieakkoord. Daaruit volgt de ambitie om een Europees netwerk van natuurgebieden (Natura 2000) te realiseren, met als doel de biodiversiteit te behouden (is een Europese afspraak, die Nederland verplicht ook een bijdrage te leveren). De ambities en verplichtingen in het kader van Natura2000 sluiten aan bij de P4-prioriteit Stad/land (aantrekkelijke leefomgeving).

Beoogd resultaat:

In 2014 hebben wij ervaring en kennis uitgewisseld met een aantal vergelijkbare regio's in Europa, gericht op verstedelijksopgaven. Verder gaan we goed voorbereid aan de slag met een nieuwe periode van Europese fondsen. Hiermee versterken we de verdere uitwerking van de ruimtelijke opgaven in de eigen regio met een vitaal platteland, als onderdeel van de Agenda Vitaal Platteland.

Utrecht als Europese Culturele Hoofdstad 2018

We gaan voor het binnenhalen van de titel Culturele Hoofdstad in het jaar 2018. We dienen samen met partners een goed en overtuigend bidbook in, gericht op Utrecht als Europese Culturele Hoofdstad in 2018. Het besluit over de toewijzing van de titel vindt plaats in 2013.

- We zetten ons conform het Coalitieakkoord samen met partners als de gemeenten, de kennisinstellingen en het bedrijfsleven gezamenlijk in voor Utrecht als Europese Culturele Hoofdstad 2018, mede gelet op de economische betekenis van een mogelijke nominatie voor de regio;
- Voor het halen en brengen van kennis in Europa is er de samenwerking met Malta, zijn er relevante bijeenkomsten in Brussel, en kunnen het Similar City Netwerk van de gemeente Utrecht en ervaringen van eerdere Culturele Hoofdsteden worden benut;

Beoogd resultaat:

We worden in 2013 verkozen tot Europese Culturele Hoofdstad in 2018.

Overige thema's met een Europese relevantie en een toelichting per thema:

Mobiliteit:

- we bezien welke gevolgen het "Witboek Transport" heeft voor ons beleid ten aanzien van Mobiliteit en Milieu;
- het is zaak alert te zijn op de verschillende Europese fondsen. Vooral in combinatie met innovatie op het gebied van verkeer en vervoer liggen er mogelijkheden;
- voor het halen en brengen van kennis wordt vanuit Mobiliteit de agendasetting van verschillende netwerken (zoals POLIS, ERRIN) gevolgd;
- we werken aan het Interreg project Connecting Citizen Ports 21, waarbij op een innovatieve manier gekeken wordt naar de ontwikkeling van binnenhavens;
- vooral op het gebied van grote wegenprojecten en regionale afspraken gebeuren er dingen in de provincie waarmee we ons op de kaart kunnen zetten;

- we doen een onderzoek naar de aanhaking van de provincie Utrecht op het spoornet in een internationaal perspectief (incl. de spoorlijn Almere-Utrecht-Breda).

Bodem, Water en Milieu:

- Duurzaamheid wordt beschouwd als integraal onderdeel van de kerntaken. Voor Milieu, Bodem en Water worden de wettelijke taken voortgezet, en de niet-wettelijke taken voor zover ze bijdragen aan de provinciale kerntaken. Implementatie van Europese regelgeving is wettelijk.
- Europese regelgeving die op ons afkomt is een quick scan van het Europees Waterbeleid, een herziening van de (Kader)richtlijnen Luchtkwaliteit en Omgevingslawaaier, het Klimaatmitigatiebeleid, Klimaatadaptatie, toepassing en effectiviteit Milieu-effectrapportage (MER), Blauwdruk Europees Waterbeheer, Kaderrichtlijn Bodem, Implementatie Kaderrichtlijn Afvalstoffen en INSPIRE (uitwisseling van data in EU-verband van ruimte en milieu). We beïnvloeden deze regelgeving voor zo ver nodig en voeren die uit;
- We zetten in op benutting van Europese fondsen. Dit is mogelijk door onder meer het Kaderprogramma Onderzoek en ontwikkeling (vanaf 2014 Horizon2020), KIC, CIP, Interreg, LIFEplus, EIB, EFRO en POP;
- We nemen deel aan het Interregproject ARBOR, gericht op de ontwikkeling van een innovatieve en duurzame aanpak voor het verkrijgen van energie uit biomassa;
- Halen en brengen van kennis doen we via onder meer het ENCORE-netwerk;
- Tevens kan in de lobby worden gepleit voor bronmaatregelen (bijvoorbeeld uitstoot van fijnstof voor auto's en mitigatiemaatregelen in plaats van dure regionale adaptatie);

Bestuur en organisatie:

We streven naar een organisatie die Europaproof en Europawise is: we zijn op de hoogte van actuele wet- en regelgeving die we ook toepassen, zoals de regelgeving met betrekking tot staatssteun en aanbestedingen. In Brussel is sprake van een toenemende aandacht voor naleving van de regelgeving. Ook lobby richting Den Haag is hierbij van belang.

Bijlagen

In bijlage 1 zijn de verklaringen van de afkortingen uit deze strategie te vinden.

In bijlage 2 is een overzicht van Netwerken en Interreg-projecten van de provincie Utrecht te vinden.

Uitwerking Strategie Europa 2012-2015:

In een jaarlijks werkplan zal worden vastgelegd hoe deze Strategie Europa zal worden uitgewerkt.

Bijlage 1 Begrippenlijst strategie Europa 2012 - 2015

ARBOR: Project gericht op de ontwikkeling van een innovatieve en duurzame aanpak voor het verkrijgen van energie uit biomassa

CIP: Competitiveness and Innovation Framework Programme

ClimateKIC : Knowledge and Innovation Community on Climate Adaptation and Mitigation

EFRO: Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

EHS: Ecologische Hoofdstructuur

EIB: Europese Investeringsbank

ENCORE - Network: Environmental Conference of the Regions of Europe

ERRIN: European Regions Research and Innovation Network

G4: Samenwerking van de 4 grootste steden in Nederland: Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht

INSPIRE: Uitwisseling van data in EU-verband van ruimte en milieu

Interreg: Initiatief van de Europese Unie om steden en regio's over de grens te laten samenwerken.

Interreg maakt deel uit van het Europees Fonds voor de Regionale Ontwikkeling (EFRO).

MER: Milieu-effectrapportage

P4: Provinciale samenwerking tussen de provincies Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland

POLIS: European cities and Regions Networking for Innovative Transport Solutions

POP: Plattelandsontwikkeling

RIC-regio's: Regional Innovation and Implementation Community

S3: Smart Specialization Strategy

Bijlage 2 Overzicht Netwerken en Interreg-projecten provincie Utrecht 2011

Netwerken

- ERRIN

Het netwerk ERRIN - European Regions Research and Innovation Network - is gericht op onderzoek, innovatie en ontwikkeling. Het doel van ERRIN is het promoten van kennisuitwisseling, het stimuleren van gezamenlijke activiteiten en projecten tussen de leden die het nodige (technische) innovatieve vermogen hebben. ERRIN streeft ook na Europees beleid te beïnvloeden, zodat ze beter aan de behoefte van de regio's kunnen voldoen. ERRIN organiseert seminars, workshops, briefings, projectmarkten.

Er zijn 54 leden uit 16 lidstaten, waaronder België, Frankrijk, Zweden, Denemarken en Groot-Brittannië, betrokken bij het netwerk. Nederland is vertegenwoordigd door de regio Twente, universiteit Eindhoven en de regio Arnhem-Nijmegen. Interessante deelnemers voor de provincie om mee samen te werken zijn de regio's Brussel, Vlaanderen, Kopenhagen, Ile-de-France en Piemonte. Het ERRIN netwerk organiseert zich in werkgroepen:

- Biotechnologie,
- Transport,
- Gezondheid,
- Energie en Klimaatverandering,
- ICT,
- Innovation Funding
- Wetenschap in de samenleving.

Het Management Board vertegenwoordigt de beleid- en projectwerkgroep, die de activiteiten van de werkgroepen controleert en coördineert en ERRIN bij de Europese instellingen vertegenwoordigt.

De provincie Utrecht is sinds augustus 2010 lid van het netwerk. Deelname aan ERRIN is interessant vanwege de concrete mogelijkheden die dit netwerk biedt op het gebied van projectontwikkeling, subsidieaanvraag en kennisuitwisseling. Bovendien staat ERRIN in nauw contact met enkele diensten van de Europese Commissie (R&D, Informatiemaatschappij), waardoor de provincie via het netwerk snel aan actuele informatie kan komen op het gebied van onderzoek en innovatie. Lidmaatschap van ERRIN versterkt de Europese dimensie van de portefeuille economie en onderstreept het streven van Utrecht om zich als kennisregio aan de buitenwereld te presenteren. Er wordt hierin dan ook samen opgetrokken met de partners van het convenant "Utrecht: Knooppunt van Kennis & Cultuur".

- IMPEL

IMPEL is het Europese Netwerk voor de implementatie en handhaving van milieuregeling. Het is een internationale non-profit vereniging van milieu-instanties in de lidstaten en kandidaat-lidstaten van de Europese Unie en EEA (European Economic Area) landen. Het netwerk zet zich in voor een effectievere uitvoering van milieuwetgeving, door o.a. kennisuitwisseling, voorlichting, delen van instrumenten, samenwerking en feedback aan de Europese wetgever. De activiteiten van IMPEL zijn georganiseerd in drie clusters:

1. Vergunningverlening, Inspecties & Handhaving
2. Verschepping van afval over grenzen
3. Beter regulering

Elke lidstaat beschikt over een "National IMPEL Coördinator", die de lidstaat vertegenwoordigt in "the General Assembly", de hoogste autoriteit binnen IMPEL. In Nederland coördineert VROM de activiteiten voor IMPEL. Verantwoordelijkheid voor het dagelijks bestuur ligt bij "the Board", waarvan de voorzitter en vicevoorzitter worden aangewezen door "the General Assembly" voor een termijn van twee jaar. Het secretariaat ondersteunt de diverse organen. Deelname aan het netwerk IMPEL is interessant vanwege de concrete mogelijkheden die dit netwerk biedt op het gebied van projectontwikkeling, kennisuitwisseling

en beïnvloeding van Europese beleidsvorming/regelgeving op het gebied van vergunningverlening en handhaving .

De provincie Utrecht vervult op ambtelijk niveau een vertegenwoordigende functie in het netwerk. Deze functie bestaat uit het verzorgen van deelname aan voor provincie relevante projecten (bv. energy-efficiency in permits and inspections, projecten rond afvaltransporten en afvalstortplaatsen) en het regelen van onderliggende financiering, verzamelen en verspreiden van relevante informatie/aanbevelingen uit projecten.

Het netwerk bewijst zich ook op zaakgericht niveau. De provincie Utrecht heeft direct te maken met grootschalige export van Teerhoudend Asphaltgranulaat dat in grote hoeveelheden in Utrecht lag opgeslagen in afwachting van thermische reiniging. Vanuit het netwerk werden bv. contacten met Letland gelegd en is het probleem landelijk op de agenda gezet. IMPEL heeft reeds contacten met de Commissie (minstens twee keer per jaar overleg). Vergunningverlening en handhaving worden sterk gedomineerd door Europese regelgeving, zodat provincies via het IMPELnetwerk rechtstreeks betrokken zijn bij- en invloed uit kunnen oefenen op nieuwe wetgeving en bij evaluatie en herziening van wetgeving. (o.m. checks op practicability and enforceability van IPPC regelgeving; bijdrage leveren aan het opstellen van technische referentiedocumenten die door alle lidstaten bij vergunningverlening moeten worden gebruikt)

Daarnaast profileert de provincie Utrecht zich in positieve zin door waar mogelijk workshops hier in Utrecht te organiseren (zie jaarverslag Europa 2009) en door verbinding te leggen met het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel, waar een extra algemene vergadering werd gehouden en waar nu gesprekken plaatsvinden voor het onderbrengen van het IMPEL secretariaat.

- ENCORE

Encore (Environmental Conference of the Regions of Europe) is een platform voor regionale ministers en politieke leiders in de EU, opgericht in 1993. ENCORE is gericht op politieke samenwerking tussen de regionale ministers van Milieu van de EU. Door deze samenwerking hoopt ENCORE bij te dragen aan een effectieve implementatie van Europese Milieuregelgeving, bestuur op het gebied van milieu te verbeteren en duurzame ontwikkeling in Europa te stimuleren.

Er zijn verschillende werkgroepen actief binnen Encore, waaronder die op het gebied van klimaatadaptatie en -mitigatie. De laatste biedt de Provincie Utrecht de gelegenheid samen met andere Europese regio's aandacht te besteden aan het versterken van de regionale economie door activiteit op het gebied van klimaat. Dit kan bijdragen aan nieuwe inzichten en samenwerkingsverbanden om onze duurzaamheidseconomie vorm te geven. In 2012 vindt de tweejaarlijkse vergadering plaats, ditmaal in Nederland, op uitnodiging van gedeputeerde Klip van de provincie Drenthe.

- Climate KIC

Climate KIC (Knowledge and Innovation Community) is een initiatief van het EIT (European Institute of Innovation and Technology) en stimuleert interacties tussen Europees onderzoek, onderwijs, overheden en bedrijven op het gebied van klimaatverandering, met daarbij speciale aandacht voor vier inhoudelijke thema's: het monitoren en managen van klimaatverandering, overgang naar lage CO₂-uitstoot in steden, watermanagement, en CO₂-vrije productiesystemen.

In de Vereniging Climate KIC werken in de zgn. "Nederlandse Co-locatie" de Universiteit Utrecht, TU Delft en Wageningen UR samen met TNO, Deltares, DSM, Schiphol, Stadshavens Rotterdam en de provincie Utrecht. De buitenlandse co-locaties worden eveneens aangevoerd door topuniversiteiten, zoals ETH in Zürich, ParisTech in Parijs, Imperial College in Londen, en Potsdam Institute for Climate Research in Berlijn. De buitenlandse private partners zijn: Bayer, GDF Suez en EDF. Climate KIC brengt ook zeven Europese regio's bij elkaar waar innovaties getest kunnen worden, waaronder Utrecht. Een aantal van deze regio's werkt al langer samen onder de naam RIC (Regional Implementation Community). De Provincie Utrecht werkt zoveel mogelijk met hen samen.

Climate KIC beschikt tot 2013 over een budget van ongeveer 100 miljoen euro aan Europees geld, aangevuld met (in kind) financiering door activiteiten van partners die deelnemen in het KIC. KIC's

hebben een levensduur van 7 tot 15 jaar om een midden- en langetermijnperspectief voor het partnerschap te garanderen. Er zijn activiteiten op het gebied van (pre)innovatie, onderwijs en ondernemerschap.

- **PURPLE**

In Randstad verband zijn we lid van het PURPLE netwerk: Peri Urban Regions Platform Europe. Het netwerk komt voort uit het Interreg 3B project Sustainable Open Spaces II (SOSII). Om de specifieke problemen van het 'platteland onder stedelijke druk' hoog op de Europese agenda te houden, sloeg een aantal Europese regio's in 2004 de handen ineen. Twaalf grootstedelijke regio's - waaronder Regio Randstad - maken inmiddels deel uit van het Peri Urban Regions Platform Europe (PURPLE). Het primaire doel is beïnvloeding van het beleid in Brussel. Daarnaast wisselen de regio's hun stad-landstrategieën uit voor een duurzame economische groei en zetten zij in op samenwerking in EU-projecten. Algemene doelen PURPLE:

- bijdragen aan een succesvol sociaal-economische perspectief voor peri-urbane gebieden en de aanwezige agrarische sector;
- beïnvloeden van het Europese beleid voor landelijk gebied;
- het versterken van de rol als eerste aanspreekpunt voor Brusselse gremia, politici uit EU-lidstaten en studiegroepen die zich bezighouden met relevante thema's voor Europese peri-urbane gebieden;
- uitwisselen van kennis en best practices tussen regio's mogelijk maken en stimuleren.

Zorgen voor inspirerende verbindingen tussen bestaande projecten en het zoeken naar nieuwe samenwerkingsmogelijkheden op trans-Europees niveau.

- **AIR**

AIR staat voor Air-Quality Initiative of Regions. Met dit netwerk anticiperen we op de herziening van de richtlijn luchtkwaliteit in 2012. De richtlijn (2008/50/EC) heeft de doelstellingen voor de luchtkwaliteit geactualiseerd door duidelijke normen en grenswaarden voorop te stellen. Deze richtlijn zal worden herzien in 2012.

Met AIR organiseren we in Randstad verband de conferentie "The challenge of Air Quality: a regional perspective". Dit evenement vindt plaats op donderdag 10 november 2011 in Brussel. Twaalf Europese Regio's (Baden-Württemberg, Catalunya, Emilia-Romagna, Greater London, Hessen, Lombardia, Noord-Rijnland-Westfalen, Piemonte, Randstad, Steiermark, Veneto en Vlaanderen) verzameld in AIR zullen regionale praktijkvoorbeelden voorstellen om luchtkwaliteitsproblemen aan te pakken. De conferentie zal worden afgesloten met een ceremonie waarbij de politieke vertegenwoordigers van de AIR-regio's hun samenwerking zullen bevestigen via de ondertekening van een Memorandum of Understanding. Karl Falkenberg, directeur-generaal van DG Milieu van de Europese Commissie, zal hierna debatteren met de politieke vertegenwoordigers van deze regio's over de toekomst van het Europese luchtkwaliteitsbeleid.

Interreg projecten

- **CCP21**

De afdeling Mobiliteit is aangesloten bij het project Connecting Citizen Ports 21 (CCP21), waarbij er op een innovatieve manier gekeken wordt naar de ontwikkeling van binnenhavens. CCP21 brengt zeven grote binnenhavens samen: de havens van Brussel (leadpartner), Lille, Parijs, Luik, de Schweizerische Rheinhäfen en Rheinports Basel-Mulhouse-Weil. De partners van het project willen duurzaam transport bevorderen, door de organisatie van logistiek en duurzame ruimtelijke ontwikkeling van havens in Noord West Europa te optimaliseren.

Er komt 750.000 euro subsidie uit dit Europese structuurfonds beschikbaar voor ontwikkeling van binnenhavens in Utrecht en Nieuwegein. De provincie Utrecht heeft vooral een coördinerende rol in het project. De gemeenten Nieuwegein en Utrecht zijn als subpartners verantwoordelijk voor de havenprojecten op Het Klooster en Lage Weide. Nieuwegein krijgt subsidie voor de onderzoeks- en plankosten voor de aanleg van een binnenhaven (met containerterminal) op Het Klooster. Utrecht krijgt

subsidie voor een multi-purpose elektrische afvalboot (voor in de grachten) en de aanleg van een Ro-Ro-kade die gebruikt kan worden om vrachtwagentrailers op schepen te laden. Voor de Ro-Ro-kade moet eerst een positieve businesscase worden opgesteld. Dit onderzoek wordt ook gesubsidieerd.

- ARBOR

De afdeling Milieu is partner in het project ARBOR (Accelerating Renewable Energies through valorisation or Organic Raw Materials), gericht op de ontwikkeling van een innovatieve en duurzame aanpak voor het verkrijgen van energie uit biomassa. ARBOR zal kennis aanbieden rondom vraag en aanbod van biomassa, en het zal innovatieve proefprojecten uitvoeren gericht op de implementatie van biomassa-energie-transformatie. Daarmee zal het project bijdragen aan de verwezenlijking van de 2020-doelen voor hernieuwbare energie.

Partners in het project zijn organisaties uit Nederland (provincie Utrecht en Wageningen University), België, het Verenigd Koninkrijk (leadpartner Staffordshire University), Ierland, Duitsland, en Luxemburg, met waarnemers uit Frankrijk en Zwitserland.

In Utrecht zal er een biogas hub gebouwd worden met de Europese subsidie: hiermee zal uit biomateriaal zoals bermgras energie verkregen worden. In totaal komt er 500.000 euro aan Europese fondsen beschikbaar voor de bouw van de hub.

Concreet rust dit project op vier pijlers. Ten eerste wordt onderzocht of het mogelijk is om een inzamelstructuur op te zetten voor het gebruik van bermgras voor bio-energie. Ten tweede wordt een nieuwe techniek geïntroduceerd in Nederland: droogvergisten bij composteerinrichtingen. Als derde zal worden onderzocht of er een wijze is waarop het opwerken en injecteren van het biogas in het aardgasnetwerk rendabel kan plaatsvinden. Tenslotte zal worden onderzocht of het mogelijk is om de hierboven beschreven biogasopwerkings- en injecteerunit open te stellen voor meerdere aanbieders van biogas. Zo wordt een biogashub gerealiseerd waarop verschillende aanbieders van biogas kunnen aansluiten. Bijzonder is dat we biogas van diverse oorsprong (droogvergisters, co-vergisters, mestvergisters, rwzi vergisters, stortgas, industriële vergisters enz) willen kunnen aansluiten. Dit is voor zover bekend nog niet eerder gedaan in de wereld.